

Roll No.....

Total No. of Pages : 4

Total No. of Questions : 9

उत्तरमध्यमा द्वितीयखण्ड

विषय कोड : 803

वास्तु-योग-सङ्गणकशिक्षा

तृतीय प्रश्नपत्र

समय : 3 घण्टे

पूर्णांक : 100

(वास्तुशास्त्रे प्रश्नाः)

1. केचन पञ्च समाधेयाः —

1×5=5

- (i) वास्तुशास्त्रानुसारं कः आश्रमः श्रेष्ठः ?
- (ii) पूर्वदिशायां अश्वत्थवृक्षः शुभः अशुभः वा ?
- (iii) नक्षत्राणां गणना नराकृतिचक्रे कुतः आरभ्यते ?
- (iv) राज्यप्रदा भूमिः का भवति ?
- (v) पादमानं कुतः ज्ञायते ?
- (vi) गृहद्वारशाखायाः मण्डनं कथं क्रियते ?
- (vii) रक्तवर्णा भूमिः कथ्यते ?

2. केचन चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः —

4×5=20

- (i) नातिविस्तरेण गृहारम्भविधिः लेख्यः।
- (ii) इष्टविस्तारे शालामानं निरूपयत।
- (iii) अहिबलचक्रं वर्णयत।

- (iv) आयवशाद् द्वारविचारं लिखत।
- (v) गजपृष्ठभूमिलक्षणं लिखत।
- (vi) गृहस्य द्वारे सरेखाचित्रं स्पष्टयत।
- (vii) देवालयनिर्माणे गुणविस्तारविधिप्रयोजनं स्पष्टयत।

3. अधोलिखितयोः एकस्य अधीतशास्त्रानुसारं उत्तरं लिखत — 1×10=10
वास्तुपुरुषस्य स्वरूपं सप्रमाणं वर्णयत।

अथवा

कूपस्थानचयनं शुभाशुभफलञ्च विवेचनीयम्।

(योगशास्त्रे प्रश्नाः)

4. केचन पञ्च समाधेयाः — 5×1=5
- (i) तपः कतिविधः ?
 - (ii) कति क्लेशाः भवन्ति ?
 - (iii) अविद्या शब्दे कः समासः ?
 - (iv) दुःखानुशयी कः भवति ?
 - (v) अनागतं दुःखं कथं स्यात् ?
 - (vi) द्रष्टा बुद्धेः प्रतिसंवेदी कः भवति ?
 - (vii) प्रकाशशीलं किं तत्त्वम् ?
5. केचन चत्वारः समाधेयाः — 4×5=20
- (i) तपः स्वरूपं स्पष्टयत।
 - (ii) पञ्चक्लेशाः के नामानि लेख्यानि।

- (iii) अभिनिवेशस्य स्वरूपं वर्णयत।
- (iv) क्रियाशीलं रजः इति स्पष्टयत।
- (v) योगस्य अष्टाङ्गानि लेखनीयानि।
- (vi) “तस्य हेतुरविद्या” इति स्पष्टयत।

6. प्रश्नैकस्य उत्तरं विस्तरेण लिखत —

1×10=10

मोक्षस्य स्वरूपं वर्णयत।

अथवा

योगशास्त्रानुसारम् अविद्यास्वरूपं स्पष्टयत।

7. केचन पञ्चैव समाधेयाः —

1×5=5

- (i) रैम (RAM) इति किं भवति ?
- (ii) सी.यू. (C.U.) इत्यस्य पूर्णनाम किम् ?
- (iii) BTW इत्यस्य पूर्णनाम किम् ?
- (iv) माइक्रोसॉफ्ट शब्द “सारणशलाका” इत्यस्य किं कार्यम् ?
- (v) LAN इत्यस्य पूर्णनाम लिखतु।
- (vi) एका सङ्गणकभाषा लेख्या।
- (vii) एकस्य यन्त्रस्य नाम लिखत।

8. केचन त्रयः समाधेयाः —

3×5=15

- (i) कुञ्जीपटले विद्यमानानां कुञ्जीनां परिचयः लेख्यः।
- (ii) विस्तृतप्रदेशजालम् इत्यस्य वर्णनं कुरुत।

- (iii) पञ्चतन्त्रांशानां परिचयः लेख्यः।
(iv) संगणकजन्मदातुः परिचयः लेख्यः।
(v) E-mail I.D. निर्माणप्रक्रिया प्रदर्शनीया।

9. कस्यचिदेकस्य उत्तरं लिखत —

1×10=10

संस्कृतक्षेत्रे सङ्गणकस्य उपयोगिता।

अथवा

संस्कृतभाषा एवं सङ्गणकयोः अन्तःसम्बन्धः।